

Sygn. akt IV U 267/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalański
Protokolant	sekr. sądowy Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 stycznia 2020 r. w S.

odwołania M. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 5 marca 2019 r. Nr (...) -2011

w sprawie M. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość kapitału początkowego

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 267/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 5 marca 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., w związku z ponownym wnioskiem ubezpieczonej M. Ś. o przeliczenie kapitału początkowego, ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. Zaliczył ubezpieczonej okresy składkowe łącznie 17 lat, 9 miesięcy, 6 dni, tj. 213 miesięcy oraz okresy nieskładkowe 8 miesięcy i 27 dni oraz okresy sprawowania opieki nad dziećmi 1 rok, 4 miesiące, 15 dni. Do obliczenia wartości kapitału początkowego do okresów 213 miesięcy składkowych oraz 16 miesięcy nieskładkowych zastosowano współczynnik 1,3%, natomiast do 8 miesięcy okresów nieskładkowych 0,7%.

Odwołanie od ww. decyzji złożyła M. Ś. wnosząc o jej zmianę i ponowne przeliczenie wysokości kapitału początkowego oraz doliczenie okresu urlopu wychowawczego od 15.11.1986r. do 20.11.1988r. i od 27.02.1989r. do 01.04.1991r., kiedy to jednocześnie sprawowała opiekę nad starszymi dziećmi (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując że okresy przywołane przez ubezpieczoną w odwołaniu zostały uwzględnione w zaskarżonej decyzji. Do okresów składkowych organ rentowy uwzględnił w całości okres od 9.06.1973r. do 15.11.1989r., który obejmuje wskazane przez ubezpieczoną okresy od 15.11.1986r. do 20.11.1988r. oraz od 27.02.1989r. do 15.11.1989r., natomiast jako okres opieki nad dziećmi zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy emerytalnej został uwzględniony okres od 16.11.1989r. do 31.03.1991r. w wymiarze 1 rok, 4 miesiące

i 15 dni. Wszystkie wymienione przez ubezpieczoną w odwołaniu okresy zostały policzone jak okresy składkowe z zastosowaniem art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-4 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 24 marca 2011r. M. Ś. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego. Decyzją z dnia 13 czerwca 2012 r. organ rentowy ustalił ubezpieczonej kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999r. uwzględniając ubezpieczonej okresy składkowe łącznie 17 lat, 9 miesięcy, 6 dni, tj. 213 miesięcy oraz okresy nieskładkowe łącznie 25 miesięcy: 8 miesięcy i 27 dni oraz okresy sprawowania opieki nad dziećmi 1 rok, 4 miesiące, 15 dni. Do obliczenia wartości kapitału początkowego do okresów 213 miesięcy składkowych zastosowano współczynnik 1,3%, natomiast do 25 miesięcy okresów nieskładkowych 0,7% (wniosek k. 1 i decyzja k. 7 akt z ustaleniem kapitału początkowego).

Decyzją z dnia 22 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z urzędu przyznał M. Ś. emeryturę na podstawie art. 24a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (zamiana renty z tytułu niezdolności do pracy na emeryturę) od 4 października 2012r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury została obliczona stosownie do przepisów art. 25 i 26 ww. ustawy (decyzja k. 9 akt emerytalnych).

W dniu 21 lutego 2019 r. M. Ś. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ponowne przeliczenie emerytury, z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego oraz zaliczenia okresu opieki nad dziećmi (wniosek k. 15 akt emerytalnych). Decyzją z 5 marca 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., w związku z powyższym wnioskiem ubezpieczonej, ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. Zaliczył ubezpieczonej okresy składkowe łącznie 17 lat, 9 miesięcy, 6 dni, tj. 213 miesięcy oraz okresy nieskładkowe łącznie 25 miesięcy: 8 miesięcy i 27 dni oraz okres sprawowania opieki nad dzieckiem 1 rok, 4 miesiące, 15 dni. Do obliczenia wartości kapitału początkowego do okresów 213 miesięcy składkowych oraz 16 miesięcy nieskładkowych (okres sprawowania opieki nad dzieckiem) zastosowano współczynnik 1,3%, natomiast do 8 miesięcy okresów nieskładkowych (okres pobierania zasiłku chorobowego) 0,7% (decyzja k. 9, wykaz k. 5 akt z ustaleniem kapitału początkowego.). Następnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wydał z urzędu decyzję z 6 marca 2019 r. o ponownym ustaleniu M. Ś. wysokości emerytury, poczynając od dnia 1 lutego 2019 r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek (decyzja k. 16 akt emerytalnych).

Ubezpieczona urodziła troje dzieci. Pierwsze – córkę B. 26 stycznia (...), drugie – córkę J. 12 lipca (...), trzecie - córkę W.(...). (odpis aktów urodzenia w aktach emerytalnych). W chwili urodzenia wszystkich dzieci ubezpieczona była zatrudniona w Banku Spółdzielczym w K. (świadczenie pracy k. 7 akt emerytalnych).

Ubezpieczona w okresie od 9 czerwca 1973r. do 1 kwietnia 1991r. pozostawała zatrudniona w Banku Spółdzielczym w K.. W okresie od 16 listopada 1989r. do 31 marca 1991r. korzystała z urlopu wychowawczego (świadczenie pracy k. 7 akt emerytalnych). Od 1 marca 1991r. była zatrudniona w Hurtowni (...). W okresie od 30 lipca 1992 r. do 25 kwietnia 1993r. przebywała na zwolnieniu i pobierała zasiłek chorobowy z powodu niezdolności do pracy (zaświadczenie k. 8, kwestionariusz okresów zatrudnienia k. 2, zaświadczenie k. 19 akt emerytalnych, pismo z ZUS k. 12 akt sprawy). Decyzją z 28 maja 1993r. przyznano jej rentę inwalidzką drugiej grupy, którą pobierała od 26 kwietnia 1993r. (decyzja k. 24 akt emerytalnych). Decyzją z dnia 6 lipca 1999 r. ubezpieczonej została przyznana renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (decyzja k. 52-53 akt emerytalnych). W okresie od lutego 1991r. M. Ś. rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. W okresie równoczesnego zatrudniania na podstawie umowy o pracę nie podlegała ubezpieczeniom społecznym. Od 1 stycznia 1993r. do 25 kwietnia 1993r. była zwolniona z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne z powodu pobierania zasiłku chorobowego, następnie od 26 kwietnia 1993r. została przyznana jej renta inwalidzka. Od 1 stycznia 1999r. do 28 lutego 2006 r. podlegała wyłącznie obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (pismo z ZUS k. 13 i 12 akt sprawy, decyzja z 17 lipca 1991r. w kopercie k.17 akt sprawy).

Łączny przyjęty przez organ rentowy wymiar okresów nieskładkowych związanych ze sprawowaniem przez ubezpieczoną opieki nad dziećmi wynosi 1 rok, 4 miesiące, 15 dni. Do obliczenia wartości kapitału początkowego do tego okresu zastosowano współczynnik 1,3%, jak do okresów składkowych (decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego k. 9 akt z ustaleniem kapitału początkowego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej M. Ś. podlegało oddaleniu.

Rozstrzygnięcie sprawy wymagało ustalenia, czy okresy wskazane przez ubezpieczoną w odwołaniu zostały uwzględnione przez organ rentowy przy ustalaniu kapitału początkowego. Dodatkowo, mając na uwadze dalsze twierdzenia ubezpieczonej zaprezentowane przed Sądem, czy podlegał uwzględnieniu również okres prowadzenia przez ubezpieczoną pozarolniczej działalności gospodarczej oraz okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego jest prawidłowe i w związku z tym brak jest podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji. W pierwszej kolejności wskazać należy, że w zakresie uwzględnienia okresów opieki nad dziećmi decyzja organu rentowego odpowiada żądaniu ubezpieczonej. Do okresów składkowych organ rentowy uwzględnił w całości okres od 9.06.1973r. do 15.11.1989r., który obejmuje wskazane przez ubezpieczoną okresy od 15.11.1986r. do 20.11.1988r. oraz od 27.02.1989r. do 15.11.1989r, natomiast okres od 16.11.1989r. do 31.03.1991r. został uwzględniony jako okres opieki nad dzieckiem zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy emerytalnej. Zatem wszystkie wymienione przez ubezpieczoną w odwołaniu okresy zostały uwzględnione przy obliczeniu wartości kapitału początkowego zgodnie ze stanowiskiem ubezpieczonej, jak również z zastosowaniem współczynnika 1,3%, jak do okresów składkowych. Zgodnie z art.7 pkt 5 lit. a ustawy emerytalnej okresami nieskładkowymi są przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem: w wieku do 4 lat – w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie – bez względu na liczbę dzieci do 6 lat. Wskazać, przy tym należy, że okres urlopu wychowawczego jest okresem nieskładkowym, jeżeli był wykorzystany przed 1 stycznia 1999 r., natomiast po tej dacie jest okresem składkowym objętym obowiązkiem opłacania składki (art. 6 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Natomiast, stosownie do treści art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Przy czym, zgodnie z ust. 2a przywołanego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 (tj. m.in. przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, okresy niewykonywania pracy z powodu opieki nad dzieckiem) stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2 (tj. współczynnik 1,3%). Organ rentowy zastosował się do powyższej regulacji i wskazywane przez ubezpieczoną okresy zostały uwzględnione przy obliczaniu kapitału początkowego jak okres składkowy.

Odnosząc się natomiast do dalszej argumentacji ubezpieczonej wskazać należy, że ze zgromadzonej dokumentacji oraz zeznań ubezpieczonej nie można wywieść, by poza wymienionymi powyżej okresami należało zaliczyć ubezpieczonej dodatkowe okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym, czy rolniczemu. Przypomnieć należy, że ubezpieczona nabyła prawo do tzw. nowej emerytury - dotyczącej osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r. Decyzją z 28 maja 1993r. ubezpieczonej przyznano rentę inwalidzką, którą pobierała od 26 kwietnia 1993r. Natomiast decyzją z dnia 6 lipca 1999 r. ubezpieczonej została przyznana renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (decyzja k.24, 52-53 akt emerytalnych). Stosownie natomiast do treści art. 24a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych emeryturę, o której mowa w art. 24, przyznaje się z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek uprawniający do tej emerytury oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Wobec powyższego, decyzją z dnia 22 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z urzędu przyznał M. Ś. emeryturę od osiągnięcia wieku emerytalnego dokonując tym samym zamiany renty z tytułu niezdolności do pracy na emeryturę. Emeryturę tę oblicza się zgodnie z art. 25 i 26 ustawy emerytalnej. Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej dla osób objętych nowymi zasadami obliczania emerytur, które podlegały ubezpieczeniu przed wejściem w życie ustawy, kiedy nie było jeszcze obowiązku ewidencjonowania składek na indywidualnych kontach, ustala się kapitał początkowy. Kapitał ten ustala się według zasad określonych w art. 174 ustawy, który modyfikuje w stosunku do zasad ogólnych reguły ustalania podstawy wymiaru oraz liczby okresów składkowych i nieskładkowych. I tak, na podstawie art. 174 ust. 2 cyt. ustawy do stażu ubezpieczeniowego przyjmuje się okresy składkowe wymienione w art. 6 i nieskładkowe wymienione w art. 7. Jest to niewątpliwie zawężenie w stosunku do zasad ogólnych, gdyż do obliczania emerytury na podstawie art. 53, oprócz okresów wymienionych w art. 6 i 7, uwzględnia się pod pewnymi warunkami wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i okresy z nimi zrównane. Natomiast przepis art. 174 ust. 2 nie wymienia tych okresów. Możliwość uznania, że wskazany okres wpływa na wysokość tak ustalonej hipotetycznej emerytury na dzień 1 stycznia 1999 r. istnieje więc tylko wtedy, gdy okres ten można zakwalifikować do jednego z okresów wymienionych w art. 6 i 7 ustawy. Katalog z art. 174 ust. 2 ustawy ma charakter zamknięty w tym sensie, że okresy w nim nieprzewidziane nie mogą zostać uwzględnione (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11 października 2012 r., sygn. III AUa 417/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 marca 2005 r., III AUa 1380/04, OSA 2006/6/20). Nie istnieje w związku z tym podstawa prawna, która uzasadniałaby żądanie ubezpieczonej w przedmiocie uwzględnienia okresów pracy w gospodarstwie rolnym przy ustalaniu kapitału początkowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 6 grudnia 2016 r., III AUa 274/16, LEX nr 2193055). Zatem okoliczność pracy w gospodarstwie rolnym pozostawała bez wpływu na rozstrzygnięcie Sądu. Dodatkowo z przedłożonej dokumentacji nie wynika, by ubezpieczona z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uiszczała składki na ubezpieczenie emerytalne, w okresie tym pobierała natomiast rentę.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 kpc oddalił odwołanie ubezpieczonej.